SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 173. V Ljubljani, v torek 29. julija 1884. **Letnik XII.**

Pastirski list Linškega škofa o volitvah in pa liberalci.

(Dalje.)

Da je v Belgiji prostozidarska vlada pri zadnjih volitvah navzlic silnemu naporu tako sramotno propadla in zato morala narediti prostor katoliškemu ministerstvu, se imamo največ zahvaliti pastirskim listom ondotnih škofov, ki so polagali duhovnikom in vernikom na srce, naj volijo katoliške možé. Hinc illae lacrimae! Zato klici: duhovniki naj se s politiko ne pečajo! Pa ravno zato se morajo toliko bolj pečati in podučevati ljudstvo in mu kazati njegove prave prijatelje in pa le navidezne, ki so le volkovi v ovčji koži.

Ker je imenovani pastirski list Linškega škofa vzbudil tako pozornost ne samo v liberalnih vrstah, ampak tudi med pravimi katoličani in napravil ondi toliko nejevolje in jeze, tu pa toliko veselja in zaupanja v pošteno katoliško stvar, upamo, da je našim čitateljem, kterim je morda nemški izvirnik nepristopen ali ga pa sicer še niso brali, vstreženo, da ga v nekterih točkah podamo. Ker so pri nas tiste volilne postave, kakor na Zgornjem Avstrijskem in večinoma tiste razmere, ima pastirski list za nas Slovence veliko važnost.

.... Deželni zbor je za vsako deželo velikega pomena. Nobena deželna postava se ne more brez njega napraviti, pa tudi nobena deželna postava brez njega odpraviti. Cesar deli namreč svojo postavodajalno oblast, ktero je nekdaj sam imel, z državnim zborom za deželne zadeve. Poleg tega ima deželni zbor in deželni odbor, ki iz njega izide, jako velik delokrog v upravi deželnih zadev.

Deželne postave in deželna uprava pa nima samo za časne stvari posamezne dežele velikega pomena, ampak tudi za cerkvene. Prebivalci kake dežele so ob enem udje kake verske družbe, prebivalci na Zgornjem Avstrijskem so k sreči skoro vsi udje katoliške cerkve. Mnoge stvari v postavodajalstvu in v upravi imajo ob enem državljansk in versk značaj, tako n. pr. šola, kjer se časne in cerkvene zadeve stekajo. Ako skrbi tedaj deželni zbor samo za časne potrebe, ne pa tudi za duševne, morajo nastati v deželi nemiri in prepiri, ki imajo slabe nasledke v obojnem oziru, med tem, ko je v slogi in edinosti med svetno in duhovsko oblastjo najbogatejši blagoslov.

Pri tem je čisto naravno, da je od vedenja deželnega zbora zelo odvisno vedenje državnega zbora, posebno ker vplivajo deželni zbori po izjavah in predlogih na postavodajalstvo v državnem zboru. Zato je veliko na tem ležeče, ali je deželni zbor dober deželni zbor. Ali so bili naši dosedanji deželni zbori vsi dobri?

Posebno v zadnjem času je bilo veliko izvrstnih mož v deželni zbor voljenih, posebno iz kmečkih občin, pa vendar ne toliko, da bi imeli večino in zato ne morem reči, da bi bili naši deželni zbori razun enega, ki je pa le malo časa živel, dobri. Ni moj namen žaliti osebni značaj le enega uda naših deželnih zborov in pripoznati moram, da bi rad marsikteremu liberalnemu poslancu zaklical: škoda, da nisi naš! Vladajoče ideje, zunanje razmere, zgledi drugih in takozvano javno mnenje, ktero razširjajo slabi časniki, morajo namreč zelo vplivati na posameznega moža, posebno če nima temeljitih verskih znanosti.

Naši deželni zbori zapuščajo svojim naslednikom vedno slabšo dedšino; naše deželno premoženje je zdaj odškodovano in v nevarnosti, deželne priklade so dosegle pomisleka vredno visokost, strankarske strasti so se po deželi razširile, verske in nravne razmere so se posebno pri mladini zelo shujšale in denarne zadeve so v jako slabem položaji, tako, da čaka našo lepo in od Boga blagoslovljeno deželo žalostna prihodnost, ako ne dobimo boljših deželnih zborov. Najbolj žalosten je pa v naši deželi položaj naših šol. Ako je rekel v Lincu izhajajoči list učiteljskega društva, da je bila naloga starih šol, ljudi preosnovati v kristjane, med tem ko je naloga nove šole kristjane preosnovati v ljudi, torej v učencih krščansko vero vničiti, ne morem zamolčati, da so dosedanji deželni zbori po svojih večinah prav veliko k temu strašnemu namenu nove šole pripomogli. Dokler nimamo boljše državne šolske postave, ne more biti deželna šolska postava dobra, še manj krščanska; zgornje-avstrijska deželna šolska postava pa, ktero je potrdil naš deželni zbor je, kolikor je meni znano, najbolj nekrščanska med vsemi tacimi deželnimi postavami. Pri tem ni nikomur neznano, kako neznosne gmotne žrtve se nakladajo zarad te postave deželi, občinam in družinam; pa tudi ni nikomur neznano, kako zelo so se oni goljufali, ki so od nove šole vsaj mnogo koristnega poduka pričakovali; v drugih ozirih pa še celo liberalci sami ne hvalijo nove šole. In to novo šolo so naši deželni zbori na vse kriplje podpirali in so stanovito vse nasprotne nasvete konservativne stranke zavrgli. Pij IX. je imenoval v svojem nagovoru od 22. junija 1868 avstrijsko šolsko postavo ostudno; imenoval jo je pa tako iz cerkvenega stališča posebno zato, ker se je v nji vrhovno nadzorstvo in vodstvo šole tudi, kar zadeva verski nauk in vaje, izročil državi; s tem se taji cerkev kot posebna samostojna oblast. Kako moramo imenovati še le zgornjo-avstrijsko deželno šolsko postavo, ki ima ne samo s cerkvenega, ampak tudi s svetnega stališča toliko velikih napak! Prvo, kar v duševnem in svetnem oziru najbolj potrebujemo, je preosnova šolskih postav. Kakih nazorov je v tem oziru še zdaj liberalna stranka, se spozna iz njenega nasprotovanja proti majhnemu zboljšanju in nekterim olajšavam, ktere so konservativni poslanci državnega zbora, v prvi vrsti zgornje-avstrijski, v državnem zboru pribojevali.

(Konec prih.)

Poglavje iz fizike.

IX.

Govoriti bi moral sedaj o lepem slovstvu in o fizikalnih načelih, kterih bi se moral zavedati vsak veren Slovenec, hoteč pospeševati dobro in bojevati se proti hudemu. Skušnja uči, da se dá mnogo dobrega vcepiti v srca z lepim slovstvom, pa tudi neizmerna je škoda, ktero napravi pokvarjena in okužena

---

LISTEK.

Iz Brezja do Zatičine.

Tihi postni čas zvabil me je bil v mirno samoto, kjer človeka ne moti nadležni mestni hrup, niti ga ne vznemirja neprijetni vaški krik. Toda radi tega naj še nihče ne misli, da je ta kraj puščava ali kakovo puščavi podobno prebivališče. Oddaljen je res precej od človeških selišč in obdajajo ga skoraj od vseh strani temni gozdi, ali prav to daje temu kraju nekaj posebnega, nekaj mičnega ali prikupljivega. Vsi ljudje, kolikor jih je bilo kedaj tamkaj, so dejali, da ta kraj ni pust. Pa saj kako bi mogel nepristrank človek drugače govoriti? Kraj je v resnici zanimiv in lahko rečem, da prav prijazen. Po ozki dolinici vije se ponižno precejšen potok, kteremu dva jeza pot zapirata. Kedar je pri prvem zatvornica zapahnjena, mogočno bobni šumeča voda z vrha dol na debelo kamenje, pod kterim so se skrivali do lanskega leta velikanski raki. Ako pa je odprta, zaganja se silovito peneči potok po žlebu navzdol v bukove lopate velicega stopnega kolesa, da pršé pene na vse strani in visoko odskakujejo kapljice v krogu, kakor prah na kviško. Med tem šumenjem pa dviguje vreteno v malem zidanem poslopji s svojimi okornimi motorogami težke stope, ki padajo potem druga za drugo na svoje okovane rilce v proso ali ječmen — in po dolinici se razlegajo nekako vabljivi redni glasovi, podobni glasovom mlatiških cepcev. In voda, ki pridrvi izpod kolesa, burno poganja svoje valčke po peščenih tleh v mali kljuki naprej preko zelenega travnika proti drugemu jezu. Predno pa dospé do ovinka, pozdravi jo na desnem bregu nizek grmiček, ki naznanja po svoje memogredočim, da je tukaj lepo skrivno kopališče. Od tukaj dalje pa se valovje polagoma umiri, in potem potok spet počasno leze naprej. V njem pa švigajo srebrni kleni s svojimi raznimi sorodniki in sorodnicami gor in dol veseleč se ljubega življenja; kedar pa se utrudijo, poskrijejo se pod leseno tramovje nizkega lesenega mostu in čakajo ondi svojega plena. V tem pa priteče voda do druzega jeza ali prav za prav do širokega korita, ki sloni na močnih hrastovih podlogah. Pod koritom videti je več koles, ktera urno prestrezajo v svoje obilne korce iz žleba padajočo tekočino ter jo prav tako ročno spet izlivajo pod-se v strugo. In to prelivanje pozdravlja v nekoliko večem zidovji zamolklo gromenje dobro sklepanega mlinskega kamenja.

Proti koncu korita pa se vidi neka sprememba. Tam spuščata dva za spoznanje manjša ročna stroja razburjeno vodo v korce malih kolesec, ki s kljukami v vretenih prizdigujejo in pritiskajo razne prizdigače in pritiskače in gonijo tako mnogo nagrbančene kovaške mehove, da glasno praskečejo na ognjišči žareče iskre in odskakujejo na vse strani. Prav na konci korita pa je napravljen še drugačen jako strm žleb, kterega zapira na vrhu težka zaklopnica. Kedar se ta zaklopnica odpre, jezno plane voda iz korita v žleb, zažene močno oblopačeno kolo in znotraj se oglasi veliki kovaški „norec“, ter začne na moč natepati s svojimi železnimi čeljustmi po razbeljeni kepi, ktero mu urni kovač nameče pod zobe z velicimi kleščami. Zdaj je opravila utrujena voda svojo službo ter veselo šine pod visoko brv in zbeži po sadnem vrtu v temno smrečje.

Kedar se pa naveličaš občudovati po sredi doline tekoči delavni potok in njega gibčne prebivalce, potem pa se potrudi malo navkreber na to ali ono stran vode. Tukaj te kratkočasijo priprosta gospo-

beletristika. Akoravno je silna potreba, da bi pri nas gledé lepega slovstva prišli do trdnejših, se vé, da tudi boljših načel, vendar raje molčim za sedaj o tej stvari. S kratko in površno obravnavo ne bi pomagal čisto nič in vrhu tega je upati, da se bode kmalu lotila spretna roka dela in nam pokazala, kaj je v lepem slovstvu prav in dobro, in kaj ne. Kajti, da bi se smelo v pesmicah, v povestih, v slikah, v popisih govoriti o vsem kar pride pisatelju na pero in kar se mu zdi zanimivo in prijetno, tega vendar ne more tirjati tudi sprideno naše nravno čustvo. Ako je grdo in pregrešno kako dejanje storiti, zakaj da ne bi bilo še grje pisati o njem in s takim popisovanjem kvariti mlada srca. Salust je o svojem času tožil, da so zgubile pri njegovih vrstnikih besede svoj pravi pomen. Tudi pri nas so zgubile besede svoj pravi pomen, zlasti, ako so pisane. Govoriti je še marsikoga sram, a pisati ne: saj papir ne more zarudeti. In kar je najhujše: nihče se temu ne ustavlja, vse molči, kakor da bi živeli v rajski nedolžnosti. Kaj je krivo temu? Največ naša nepremišljenost, dušna nejasnost, zložnost. Prašam le: ali kdo kaj misli, ali misli resnobno, ko čita vse vprek, kar mu pride pod roko? „To je lepo, to je izvrstno, prekrasno“ — nič ne dene, ako tudi smeši tak spis naprave, navade, reči, prepričanja, ki so nam bila nekdaj sveta in so drugim še. Kar sem že v nekem prejšnjem odstavku rekel, ponavljam tukaj: Zeló obžalovati je, da ne spoznajo možje, ki imajo sicer najbolje namene in nazore, kteri zakoni da veljajo za lepo slovstvo. Saj vendar nismo še vse zdrave, trezne in dosledne pameti prodali! Saj še nobena postava do sedaj ni proglasila: da pravo in dobro mora priti zanaprej ob veljavo in da vlada naj zanaprej samo kar je lepo.

Prepuščajoč ta predmet boljšemu in vnetejšemu pisalcu, želim svojim čitateljem odpreti še nekoliko drugih studencev moči, ktere lahko obračamo za-se, t. j. za oni namen, kteri je za nas pravi. Gotovo bi mi vsakdo zameril, ko bi hotel govoriti o pridiganji, o božji službi, molitvi, akoravno so to najkrepkejša orožja proti sovražnemu svetu. Ta orožja nam podaja naravnost Bog sam, in on sam mu daja zmago. Ali jaz govorim o človeških pomočkih in o človeškem boju.

Glavno vodilo nam bodi: vsaka stvar, vsaka prilika, vsak položaj mora biti v prid našemu delu. Vsakdo, ki je dober katoličan, ki je srečen v svoji veri in želi, da bi tudi drugi bili, mora porabiti za ta namen, kar more in kader zamore. Kdor je za Boga, on kaj stori; kdor je proti njemu, on podira. Storimo več, nego zamorejo podreti nasprotniki, denimo na tehtnico toliko, da bode naša stran težja, nego nasprotna. Zato pa je treba delati vedno in ne prenehati. Za svoje in drugih zveličanje delati se ne pravi delati samo zjutraj ali zvečer, ali ob nedeljah ali na zadnjo uro. Delo našega izveličanja je delo vsega našega življenja. Tako delo nekaj zaleže in odtehta.

Navadno manjka dobrim katoličanom in tudi Slovencem, trojih potrebnih lastnosti: Premišljenosti, srčnosti in delavnosti. — Premetenost, prebrisanost ne pomeni ravno kaj dobrega. Pa saj ni treba premetenosti rabiti za slabo stvar, rabimo jo za dobro, t. j. vse dobre pripomočke, kar se jih zamore izmisliti bistra pamet porabimo za svoje delo! Ako so hudobneži bistri in premišljeni, zakaj da bi bistrega uma ne smeli imeti in rabiti dobri ljudje! Da bi bili vedno le priprosti golobčeki, s tem ne pridemo dalje: treba je tudi prebrisanosti kačine. Vera naša ne zahteva od nas, da bi se morali delati, kakor da smo topi ali celó bedaki. Uma in pameti najbolj žive iskre naj svedočijo nasprotnikom, da pri nas ni tema. — Zlasti pa nam manjka srčnosti, kakor slepcu pogleda. Kar se imenuje liberalno, je tako predrzno, da nam prekrotkim in pohlevnim slabotnežem kar zastane sapa, ko imamo ž njimi opraviti. Za hudobijo razodevajo ljudje toliko srčnosti bolje predrznosti, da nas mora sram biti, ki nabiramo vse drobtinice svojega poguma, kadar velja ziniti besedico. Proč s to bojazljivostjo! Dokler nosimo iz same pohlevnosti ali boječnosti pred nasprotniki svojo glavo pod ramo, le naj nas bijejo, prav imajo! Dobro delaj in ne boj se! Pošteno delaj in hodi po konci! Kader imaš priliko, gani svojo roko, saj ti ne bode odletela! — A tudi delavnosti je pri nas zeló ob malem. Res je, da sme katoličan gledé svoje vere biti miren, ker ima resnico in mu je ni treba dolgo iskati; res je, da mora glavna skrb biti nam za nadzemeljski blagor: pomisliti pa le ni napačno, da Bog z razodenjem z nebeško vero ni hotel podpirati naše lenobe. Zdi se mi, kakor da bi za nalašč dopuščal toliko nasprotovanja proti svoji cerkvi, da katoličani mislijo in delajo. Res je, da naš oče nebeški skrbi očetovsko za vse. Ali ta oče nam je dal roke, noge in pamet, grudo, gore in vode, da tukaj skrbimo sami za-se in s tako skrbjo pridobimo si nebeški blagor. Nasprotniki naši so nam nevarni, ker so delavni. Pa o tem sem pisal že poprej zadosti!

(Dalje prih.)

---

darska kmetska poslopja s čedno hišico, okrog pa sadno drevje, male gredice, izmed kterih jih je nekaj visoko podzidanih z orjaškim ciklopičnim zidovjem, na vrhu pa se razprostira poleg zelene senožeti nekoliko rodovitnega polja. Na oni strani pa se ti raduje oko s cveticami posutega travnika, na kterem naletiš tu pa tam na košato tepko ali visoko sršenko, na krive čebulovce, mlade voščenčeke, rodovitne kresničke in druge jablane in hruške. In okrog vsega tega vije se kakor zelen rob smrekova, lesčeva, drenova in trnjeva živa meja, iz koje rastó tam pa tam visoka drevesa. Ako pa prekoračiš s pogledom ta plot, vzradosti te tam zad na levi in desni krasen smrekov gozd, v sredi pa pohleven stelnik s temno jelovino v ozadji. Na tej strani pa dela lepo spremeno pritlikavo grmičje druzeče se na robeh s čvrsto hrastovino in belimi brezami. To ti razveseljuje pogled, na uho ti pa zvoné od vseh strani najrazličnejši glasovi krilatih pevcev. Kdo bi si upal reči, da kaj tacega ni prijetno?

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. julija.

Notranje dežele.

Moravski deželni zbor je svoje prvo zasedanje dokončal v nedeljo 27. t. m. Volitev poslanca Vojačka ni prišla več v razgovor. V imenu poslancev se je zahvalil dež. predsedniku in glavarju škof Bauer. Mnogo je dež. zbor rešil nakopičenega gradiva kljubu vročih dni, in to mu je bilo le mogoče vsled dolgotrajnih sej, ki jih je imel. V poslednji seji odobril je še napravo štirih posilnih delavnic za postopače, potepuhe in druge neprijatelje dela. Vsaka teh posilnih delavnic bo imela prostora za 200 do 250 pokorjencev. Napravili jih bodo po eno v Novem Jičinu, Znojemu, Iglavu in v Šumbergu. Deželni zbor pooblastil je deželni odbor, da sme nakupiti ali pa v najem vzeti za delavnice potrebnih poslopij in naj skrbi, da se bo s prvim novembrom leta 1885 ondi že delo pričelo. Kakor vse kaže, morajo vlačugarji in potepuhi po Moravskem ljudem še za večjo nadlego biti, kakor pri nas na Kranjskem, dasiravno tukaj lahko povsod slišiš pritožbe, kamor prideš, kako nesramni in silni da so sedanji vlačugarji, ki pravim potrebnim beračem božje darove spred ust kradejo. Tudi pri nas bi bila potrebna še druga taka hiša. Blaga za-njo je že zdaj na ostajanje; ali kje vzeti za to potreben denar je pa drugo vprašanje.

Prijaznost med ***Čehi*** in ***Madjari,*** ki je sama po sebi kar čez noč nastala, kakor se navadno vse velike politične reči godé, bo svoj pravi pomen še le tedaj zadobila, kedar se ji po veljavnih politikarjih českega in madjarskega naroda pritisne politični pečat in tega trenutka pričakujejo Čehi kakor tudi Madjari.

Poročalo se je nedavno, da se je nek železniški načelnik v ***Galiciji*** branil sprejeti pitano živino, ktera naj bi se bila preko gališko-ogrske meje poslala po ogerskih železnicah preko Budapešte v Požun. Dotični uradnik je zahtevo naravnost odbil in rekel, da živino za Požun namenjeno le sprejema za odpošiljatev, ako jo pošlje po avstrijskih železnicah tjekaj; s tem pa zopet pošiljatelj ni bil zadovoljen. Vsled tega nastalo je pritožba. Ogrska vlada pisala je na Dunaj in zahtevala pojasnila, kterega ji na Dunaji tudi niso dolžni ostali. Stvar se je jela preiskavati in preiskava je dokazala, da je bila pritožba neopravičena, in da je vsled medsobojnih pogodeb, ki jih imajo avstrijske železnice gledé sprejemanja pošiljanja blaga, dotični uradnik popolnoma pravilno postopal.

Po ***Zagrebu*** je jelo zopet vreti, kakor lansko leto mesec dni pozneje. Razloček je le ta, da je letos po Starčevičancih zapeljana mladina rogoviliti začela, lansko leto segel je pa narod sam po orožji, deloma iz obupnosti, do ktere so ga bile pritirale krivice ondi službovajočega uradništva in židovsko oderuštvo. Koliki razloček: ondi obupno življenje, tukaj polni in siti trebuhi! Ondi narod proti svojim pijavkam, tukaj nezrela mladina proti narodu samemu in njegovim voditeljem! Vojakov je celi batalijon v Zagrebu vedno pripravljenih, ker se vsak dan pouličnih nemirov nadjajo.

Konečno se je tudi na ***Hrvaškem*** oglasil domač list, ki odločno obsoja nesmiselno postopanje po Starčevičancih zapeljane mladine nasproti narodni stranki. „Pozor“ namreč popisuje, s kakošno zvijačo in sleparijo, da so Starčevičevci priliko slavnosti desetletnega obstanka hrvaške univerze v Zagrebu za svoje zlobne namene porabili. „Pozor“ pravi: „Našo mladino obžalujemo prav iz srca, da se je sè svojim domoljubjem pred svetom tako osmešila. Mar li je to domoljubje, ako se psujemo in zmerjamo med sabo, kakor je pri branjevkah navada? Če pa stvar prav do dna pogledamo, zapazimo, da vse skupaj ni nič druzega kakor sleparija in ničvrednost. Dijaški shod so porabili v svoje umazane namene, da so opsovali Miškatoviča in druge zaslužne može, in to že potem, ko je bil shod javno končan, ko že rektorja nič več blizo ni bilo. Tedaj prečitala se je psovka na Miškatoviča, ki je bila podpisana s krinko „velikošolska mladina“ imena pa le enega ni ondi stalo. One psovke ni napravila mladina sama, temveč Starčevičevci so jo ji že dovršeno in spisano v dvorano prinesli! „Pozor“ pravi dalje: „Res ne vemo, koga bi bolje pomilovali ali zapeljano mladino, ki noče svojega pogubnega koraka sprevideti ali pa njene zapeljivce, ki so jo tako brezvestno na led speljali.“

Vnanje države.

Sijajne ***avstrijske pomorske vaje*** pri Pulji so Lahe, posebno pa „irredentarje“ tako v oči bodle, da so kar na vso moč čez-nje zabavljali, ob enem pa čez Avstrijo in cesarja, kar se je le dalo. Da bi se zarad tega zabavljanja ne pričelo kako diplomatično očitanje, spravila se je „irredentovcem“ „Gazetta d' Italija“ sama na grbo, ktero jim dobro stroji, če tudi mi mislimo, da samo na videz, da se ne bode zamoglo trditi, da se vlada z „irredento“ slaga. „G. d. I.“ pravi oziraje se na priprosto slavnost, ki so jo v Pulji naši mornarji napravili v spomin slavne zmage pri Visu: „Naši radikalci naj le pomislijo, kaj bi bili na to odgovorili, ako bi nas bila Avstrija pozivala zarad ostentativnih slavnosti, s kterimi smo letos obhajali bitki pri San Martinu in Magenti. Ali ni Avstrija ravno take pravice imela dne svoje zmage pri Visu počastiti, dne srečnega in slavnega za avstrijsko mornarico, ki je bil tem srečneji, ker je prišel nenadoma, kar sam od sebe. Avstrija nam je po svoji mirljivosti dala jako plemenit izgled, kako se morajo spolnovati dolžnosti do prijateljske sosednje države in to naj bi si naši radikalci dobro zapomnili.“ Mogoče, da laška vlada odkritosrčno misli na prijateljstvo z Avstrijo, toda mislimo, da nam ne bo nihče zameril, ako rečemo, da ji tega ne verujemo. In tudi potem bi ji še ne vrjeli, če tudi bi se laška vlada pismeno in s pečatom zavezala, da ne mara Trsta, Primorja in Tirolov! „Die Katze lässt das Mausen nicht.“

Diplomatični zastopnik pri sv. Stolu v Rimu se bo za ***Belgijo*** zopet vstanovil. Leta 1880 je bilo, ko so prostozidarji v kamori predlagali, da naj se poslsnec pri papežu, kakor reč odveč, odstavi in dotični denar rajši za druge potrebe porabi. Tedanje liberalno ministerstvo je predlog takoj sprejelo in v državnem proračunu se je zbrisala svota s 31.000 fr. Belgija je pa skozi štiri leta pri apostoljskem sedeži nezastopana ostala. Letos so ondi zopet katoliki dobili v roke državne vajate in že se delajo priprave, da se zopet vpelje poslanstvo v Vatikanu, kakor se to za katoliško deželo, kakor je Belgija, gotovo spodobi, da ima naravnostno zvezo z vidnim polavarjem katoliške cerkve, in to tem več, ker imajo celó luteranske in razkolniške države, kakor Prusija in Rusija ondi svoje poslance.

Na ***Francoskem*** se pečajo s preosnovo republikanske ustave. So nekteri, ki želé, da bi se ustava nekoliko spremenila, posebno kar se tiče volitve senatorjev in pa njihove neodstavljivosti. Za preosnovo je vsa levica, kteri je sedanji senat prav trn v peti, proti preosnovi so pa desničarji. Debata se je pričela, ter se je oglasilo zadosti govornikov za in proti. Proti je govoril prvi Vallon rekoč, da je preosnova ne le nepotrebna, temveč tudi za sedanje razmere nevarna. Sploh pa pravi govornik, da, če hočejo ustavo spremeniti, morajo poprej sklicati narodni shod. Sedanja ustava je med vsemi republikanskimi ustavami najstarša in šteje že svojih deset let. Če je bila do sedaj dobra, zakaj bi dalje ne bila. Kongres se hoče sklicati, v kamori pa ni edinosti, pod takimi okoliščinami ni pod milim Bogom nič lajšega, kakor da se iz sklicanega kongresa porodi revolucija. Ljudstvo v resnici prav nič ne mara za preosnovo ustave, le prekucuhi si je želé, drug nobeden. Senat hočejo ž njo podreti, ker edino ta še republiko zadržuje na strmi poti proti prevratu. Zarad tega hočejo pa za sedaj senat nekoliko zmanjšati, da ga oslabé, prihodnjič ga bodo pa popolnoma odpravili; tedaj je pa tudi že začetek prevrata napravljen in komuna bi se pričela. Sicer pa Francozom sedanja republika že predolgo traja. Ni čuda toraj, da na vse mogočne načine poskušajo, kako bi se dala zopet kaka prekucija izcimiti. Francoska živahna kri vsaj vsakih deset let tako zahteva.

Iz ***egiptovske konference*** v Londonu dohaja brzojavno poročilo, da če se Angleški posreči s Francozi napraviti začasno pogodbo gledé posojila za Egipt, bodo vse druge velevlasti z njo zadovoljne. Ako bi pa omenjeni dve velesili nameravali skleniti

konečno pogodbo, pritrdile bodo pa druge države v tem slučaji še le tedaj, ko se bo politična bodočnost Egipta že za trdno določila, kajti prepričane so vse, da se denarstvena stran v Egiptu ne dá ločiti od politične, ako se hoče sploh položaju podati vstrajno stališče.

V *severni Ameriki* bodo imeli novo volitev zveznega predsednika. Kakor povsod v enakih slučajih, oglasilo se bo tudi ondi več kandidatov, ki čutijo v sebi zmožnost in veselje predsednikom prišteti biti. Eden takih mož je tudi bivši državni tajnik Mrs. Baine. Njegov program je vseskozi miroljuben in poglavitno na razvoj trgovine obrnjen. On pravi, da se je amerikanska trgovina silno razprostrla, od kar jo podpira varstvena carina. Zarad tega pa tudi Amerikanci prav nič ne želijo, da bi se Amerika s to ali z ono državo zapletla v boj; naj bi jih tudi le nobena država ne napadla. Ravno tako si ne želé nikake poveličave dosedanje svoje združene države preko Velike Reke (Rio Grande) na jugu. Pač bi jim bila pa razširjatev trgovine po španjskih naselbinah jako povoljna. Poglavitna naloga združenih držav severno-amerikanskih mora toraj biti, da čuva nad varnostjo svojih podanikov, naj bodo doma ali pa na tujem, dokler se držé poštenih potov. Posebno potrebna zdi se Bainu preosnova državnih služeb, in pa zatiranje mornarstva, ki je državi nevarno in družini nasprotno. Konečno pravi Baine, da se mora na izvoževalno trgovino večja pozornost obrniti, da se bode taista zopet povzdignila na svoje poprejšnje mesto. — To bi bil toraj jeden program; prišlo pa jih bo še toliko, kolikor bo kandidatov za predsedniški stol. Da velike razlike ne bo med njimi, je umevno in zmagal bo tisti, ki bo imel največ sočutja pri volilcih.

Preiskovanje notranje Afrike posebno od zapadnje strani ob veletoku Kongo je že toliko napredovalo, da se bode učena naselbina prirodoslovcev ondi pričela že z obdelovanjem zemlje pečati, kar se do sedaj ni moglo zgoditi; kajti pred vsem treba je bilo zemljo ondi ležečo spoznati od vseh krajev, kakošna je gledé svoje lege, gorovja, vodâ, prebivalstva, živalstva, rastlinstva in rodovitnosti. Náselbina je prvi del težavne svoje naloge dokončala in že se pripravlja na pričetek druzega, ničmanj potrebnega za obstanek in za razvoj kavkaškega plemena človeškega rodú. Ker se pa družba učenjakov sama ne more pečati z obdelovanjem zemlje, naročila si je iz Evrope, posebno iz Nemškega tjekaj vrtnarjev in poljedelcev. Družba si je pa tudi vže toliko gotovosti pridobila, da ve kam se naj obrača v političnih zadevah. Bismark namreč hoče tù prvo besedo imeti. Do najnovejših časov prilastovali so si Portugalci celo površje ob dolenjem Kongu; Bismark je pa pri velesilah toliko zmešetaril, da so velesile Portugalcem lastninsko pravico odrekle ter Kongo-reko in dežele ob njej ležeče proglasile za mednarodno lastnino, kjer se sme vsakdo prosto naseliti, komur drago. Vsled tega se Nemci tjekaj že naselujejo, ker jim je Bismark v pomoč poslal vojno ladijo, nekaj nemških pomorščakov in diplomatičnih uradnikov. Naselbine se bodo ondi tudi jako dobro izplačale, kajti notranja Afrika je, kakor so najnovejše preiskave dokazale, jako dobro obljudena in silno bogata, zlasti ima mnogo slonovih kosti, iz kterih izdelujejo domačini skoraj vse svoje orodje, ker ravno njene velike vrednosti ne poznajo. Tudi se je dokazalo, da se ondašnji zamorci še zadosti radi dela poprimejo, kar bode potrebno, kajti dosedaj so Evropejci, ki so učenjake tjekaj spremljevali, večinoma pomrli. Umrljivost se je pa takoj zmanjševati začela, kakor hitro so si prve koče postavili, da niso več na goli zemlji prenočevali, iz ktere se menda silno veliko škodljivega sopara dviguje.

Izvirni dopisi.

Iz Cola nad Vipavo, 24 julija. Le po redkoma Ti, predragi „Slovenec“, od tukaj dojde kak dopis; toda iz tega se ne sme sklepati, da mi Colčani spimo politično spanje; temu nasproti se živo zanimivamo za vse važnejše dogodbe posebno tekočega stoletja, ktero bi pa jaz z ozirom na Colsko občino imenoval, stoletje strankarstva in ribarije; Colčani sploh so dobre in mirne duše, nekaj je pa med njimi pravih kršenih gadov, kterih strup je zeló nevaren, in gorjé tistemu, kteri ni z njimi enacega mišljenja, in kteri ne trobi v njihov rog; opikajo ga od nog do glave; ti ljudje bi radi vse v strahu imeli, vse bi njim moralo pokorno biti, in vsi tako plesati, kakor oni godejo; k sreči najdejo le malo tacih božjih volekov, kteri bi se njim dali oplašiti; in, hvala Bogu, da bo vladanje teh ljudi kmalu pri kraji; kako njim pa ravno to težko dene, pokazalo se je pri tukajšnjih letošnjih občinskih volitvah; voljen je bil najpred odbor, kteri njim sicer ni bil všeč, vendar so se še vedno zibali v sladki in veseli nadi, da bo kak njihov pristaš izvoljen za župana, in so bili opustili pritožbo zoper volitev odbora; še le potem, ko je bil za župana izvoljen mož, o kterem že gotovo vedó, da ni njihove gore list, so osnovali pritožbo na deželni odbor zoper volitev odbora, in ob enem na okrajno glavarstvo zoper volitev župana; toda dobili so od obedveh oblastnij dolg nos, pritožba zoper novi odbor je bila ovržena s pristavkom, da se ni v postavno določenem času vložila; pritožba zoper volitev novega župana pa je bila ovržena, ker iz volitvenih zapisnikov ni nikakor mogoče razviditi, da bi se pri volitvi ne bilo pravilno postopalo, kakor govori pritožba; človek bi mislil, da zdaj njim bode srce vpadlo, in da bodo mirovali; toda nič manj kot to; primerjal bi jih umirajočemu, ki se že s smrtjo bori in pojemlje, pa še vendar ne misli na to, da bo umrl; ravno tako ti ljudje rujejo in se vijejo do zadnjega, dokler ne bodo politično popolno mrtvi; osnovali so pritožbo zoper volitev župana na višjo inštanco, pri kteri pa, mislim, tudi ničesar opravili ne bodo; in koliko so dobili podpisov za to svojo ničevo pritožbo? Nič več kakor bornih šest, in sicer samo na Colu in v Orešju; med njimi so tudi trije odborniki, kteri so pa ravno s tem pokazali, da prav nič ne poznajo tiste možate čednosti, ktera se doslednost imenuje; kajti bili so zapisnik zadevajoč volitev župana podpisali; s podpisom one pritožbe pa svoje poprejšnje djanje v nič stavijo, in takorekoč sami sebe po glavi bijejo; lovili so podpise tudi po Gojzdu in po Križni gori, kjer so poprej še nekaj prijateljev imeli, pa niso nobenega vjeli, vsi tamošnji prijatelji so se njim izneverili; upamo, da s svojo pritožbo tudi na višjem mestu ne bodo nič opravili; in ako bi bila tudi njihova pritožba v Ljubljani za-nje ugodno rešena, in še enkratna volitev župana dovoljena, se bode ravno tako izvršila kakor prva; in tako bode gospodarstvu teh ljudi za tri leta odklenkalo. — Dobro — saj za počitek!

Izpod sv. Jošta, 28. julija. (*Redka svečanost*) bila je včeraj na krševitem Kozjaku, ki se povzdiguje do 1100 metrov visoko nad površjem morskim.

Špik, to je ime najvišemu vrhu, s kterega je krasen razgled po slovenskoštajarskih krajih in po sosednjem gorovji hrvatskem. Omenjena točka je še lanskega leta bila v zavetje „bolehavi“ cerkvici, ki so jo baje postavili znani Celjski grofi, da so v isti opravljali svojo pobožnost, dokler so po tukajšnjih gojzdih zasledovali hitronogo divjačino. Menda jim pa še na misel ni prišlo, da bo to poslopje enkrat zadela še čast, vzpeti se do cerkve farne in s tem postati redno zbirališče pobožnih hribovcev.

Potreba je bila nanesla, da je koncem pretečenega stoletja pri cerkvici bil stalno nastavljen duhovnik, kteremu se je izročilo dušeskrbje med korenjaškimi prebivalci po bregoviti okolici. In sedanji župnik, č. g. Lapuh, se je s pomočjo postrežljivih farnikov lotil opravila, kakoršno je dobrovoljnemu ljudstvu že dolgo bilo na srcu.

Stara cerkvica ni več vstrezala današnjim razmeram. Vsled tega so jo lani podrli, a na istem mestu začela je vzraščati druga prostornejša in lepša hiša božja. Ta je dovršena ter včeraj blagoslovljena.

Imeniten dan nam je v soboto popoldne naznanjalo gromenje, povzrokovano s topiči. Ali začetku veselja bilo je primešano nekoliko — straha. Celi mili dan je namreč deževalo, kakor da bi se to bilo za plačo godilo. Pa pri takem vremenu bi se naj po strmih in kamenitih cestah hribovskih pomikal dvainosemdesetleten starček? Toliko že jih „ima“ častni kanonik in dekan pri Novicerkvi, preč. gosp. Juvančič. Naši hribi spadajo pod njegovo okrožje. On je bil namenjen, da na Kozjaku blagoslovi nove prostore cerkvene. A strah, naj bi se račun ne prečrtal in bi domači župnik si to oblast moral izprositi še le po brzojavni poti, ta bojazen se je razkadila zvečer, ko se je približala imenovana osebnost, gost, kteri je zadnjikrat pri sv. Joštu bil leta 1872, ko je tukaj obhajal sedemdesetletnico svojega življenja.

Skoz noč so se zamašili deževni čebri kakor nalaš zavoljo izredne slovesnosti, ktere se je ljudstvo že dolgo veselilo. Nebo se je zjasnilo, vedro je ostalo celi dan, da se je sveto opravilo vršilo pri najugodnejšem vremenu.

Danes znovič solnce zakrivajo oblaki, prší, itak zalita zemlja se zopet napaja. Kakoršen je toraj bil prihod častitljivega starčeka, takoršno je tudi slovo od sv. Jošta. Dal Bog, naj bi težavno potovanje čvrstemu jubilariju še vtrdilo krepko zdravje, da bo, kakor sedaj, močnih udov v teku sledečega leta zamogel obhajati demantno sv. mašo, na drugi način slaviti redko svečanost!

Domače novice.

(*Asfaltov tlak*) napravil bode mestni magistrat Ljubljanski tudi na Mestnem trgu na fijakarskem stališči od Krisperja pa do „modre kroglje,“ kakor ga imajo izvoščeki pred „Slonom“.

(*Poslednji strah*) v tivolskem hribu ni bil toliko strašen, kakor se je o njem poročalo. Namesto roparja s pištolo bil je ondi mlad dijak, ki si je dolg čas s tem preganjal, da se je streljati vadil — na žabe.

(*Seno sušili*) in preobračali so v nedeljo popoludne po levem bregu ob cesarskem grabnu, kakor bi ga danes ne bi imeli tudi časa. Nedeljsko delo v Ljubljanski okolici toraj ni več slučajno, ampak navadno postalo.

(*Pri c. kr. vojaškem oskrbovalnem založišči v Ljubljani*) vršile se bodo dne 6. avgusta t. l. ob 10. uri dopoludne zopet ponudbe o oskrbovanji in zalaganji s senom in slamo za postaji Ljubljano in Rudolfovo za čas od 1. septembra 1884 do 31. avgusta 1885, in sicer pod pogoji, razglašenimi v „Laib. Ztg.“ štev. 150 t. l.

(*Na tukajšnji porodniški šoli*) vršila se je dne 28. t. m. skušnja za babice, in sicer v nemškem jeziku. Učenk bilo je pet, tri Slovenke in dve Nemki, ena iz Kočevja, druga iz Ceškega. Vse prestale so skušnje z dobrim vspehom. Prvosedoval je izpraševalni komisiji c. kr. referent dr. vitez Stöckl, izpraševalca bila sta c. kr. vladni svetnik prof. dr. Valenta in primarij dr. vitez Bleiweis.

(*Mestni nadzornik, kje si?*) Necega jutra grem te dni mirno čez mesarski most. V trdnem zaupanji, da se most pod menoj ne bo podrl, ponosno korakam visoko nad vodo. A glej čudo! Brezdno, pardon! deska zazija in desna noga mi zgine v globino; deska se hoče zopet na staro mesto poleči in moja noga je v kleščah. Hvala Bogu! da si je polomil nisem. Višnjevi spominek pa imam pod kolenom. Ne bi bilo mogoče, da bi tisti mestni organi, kterih naloga je, delavce nadzorovati, tudi sem ter tje sami malo pogledali na razne lesene mostove?

(*Britko in po pravici*) pritožujejo se nam hišni posestniki in drugi ljudje bivajoči po sv. Jakoba okolici, posebno pa oni okoli sv. Florijana in Žabjeka o živinskem, da prav divjaškem vpitji in razgrajanji, ktero ondi v soboto in nedeljo-večer doprinaša surova mladost. V tej zadevi dobro podučeni so nam trdili, da so rogovileži večinoma dosluženi vojaki sicer pa Ljubljanski postopači, kterim vsako delo smrdi. Presrčna želja vseh ondi bivajočih mestjanov je, da naj bi Ljubljansko redarstvo bolj pogosto svoje korake obrnilo okoli Žabjeka in po ulicah sv. Florijana, kjer povsod stanujejo tudi davkoplačevalci, ki si po noči počitka in sladkega miru želé; razgrajanje, ki je hujši od sodnjega dneva, moti jih v prepotrebnem počitku, kteri naj jim dá moči za dnevna opravila. Čudno je pač, da se v Ljubljani ponoči vsakemu razgrajanje po ulici dovoljuje, kolikor mu drago, kar gotovo ne pospešuje niti javne nravnosti, niti ponočnega miru. Po drugih mestih imajo za take krokarje policijske zapore pripravljene, kjer se dotičnik do jutra shrani, zakaj bi se pa v Ljubljani to ne vpeljalo, ako krokarji sami nečejo krokanja opustiti. Na Dunaji se ponoči po ulici na glas, skoraj da niti govoriti ne sme, kdor bi se pa podstopil kako pesmico le na pol glasno brenčati, že stopi izza vogla redar k njemu in ga opominja, naj tiho bo. Pri kojem opominj trikrat ne pomaga, tega zapró do zjutraj, potem ga pa še zarad kalenja nočnega miru pred sodnika postavijo, kjer neték tudi še svoj delež dobi.

(*Smodnik*) v Štepanji vasi ni le enega, temveč je dva fanta hudo poškodoval. Manj in ne ravno za smrt nevarno pa neki še več okoli stoječih.

(*Naravno ali narejeno vino.*) Naznanjamo, da vest o prodaji ponarejenega vina ne zadeva krčme v kapitelskih ulicah, h. št. 13, ktere sicer tudi imenovali nismo. (Glej „Slov.“ št. 135, dne 14. junija.) Na posredovanje sl. magistrata je bilo dotično vino po c. kr. profesorju, gosp. B. Knapiču kemično preiskovano. Izjava preiskovalca, dne 15. julija t. l. priznava, da ima njemu v preiskavo izročeno in po njem razkrojeno vino vse snovi naravnega, trtnega vina v sebi.

(*Rimsko grobovje*) preiskaval je pretekli teden g. Schulz iz Ljubljane okoli Gracarjevega turna ne daleč od Št. Jerneja na Dolenjskem, kjer se mu pa menda ni posebno obneslo preiskavanje. Bolj srečen

je bil na Gorjancih, kjer je našel več gomil in jako mnogo kostnjakov. Le v enem samem popoludnevu dobil jih je sedem. Kakor za nameček zadel je tudi na jako lepe fibule.

(*Duhovske spremembe v Krški škofiji.*) Zavoljo bolehnosti so stopili v stalni pokoj čč. gg. Lesjak Val. ml., dekan in fajmošter v Dvoru; Kuster Val., fajmošter v Št. Rupertu blizo Celovca in Pramer Val., provizor na Golovici. Č. g. Matevžič Val., je od Strojne za provizorja prestavljen v Dvor in fari na Golovici in v Strojni morajo oskrbovati sosedni gg. duhovniki.

(*Iz Cerkljan*) se nam piše: K zadnjemu dopisu iz Cerkljan dostavim, da v Lahovičah ni zapalil, kakor je bilo pred občno mnenje, dela se boječ berač iz maščevanja, ampak, kakor se je zdaj pozvedelo, je ogenj nastal po otrocih. Tri žveplenke so blezo otroci imeli in s temi so povzročili škodo, ki znaša okrog 30.000 gold. Starši pazite vendar na svoje otroke in nikar ne pustite, da bi jim prišle žveplenke v roke!

(*Smreka je ubila*) pretekli teden blizo Lašič Janeza Jamnika, ki je preblizo njenih sekačev klestil drugo drevo, misleč da ni nevarnosti zanj, in da bo na drugo stran padla. Siromak je bil takoj mrtev.

(*Iz Dobrepolja*) se nam poroča: Naš občeljubljeni gospod župnik, Valentin Sežun, obhajali bodo 10. avgusta petdesetletnico ali „zlato mašo“. Nadjati se je gotovo, da se bo mnogo prijateljev, bivših duhovnih pomočnikov in častiteljev blagega gospoda vdeležilo lepe slovesnosti.

Trgovinska in obrtna zbornica.

Dne 18. t. m. imela je trgovinska in obrtna zbornica sejo pod predsedstvu g. Josipa Kušar-ja, v navzočnosti vladnega komisarja c. kr. dvornega svetnika g. Rud. grofa Chorinskega in naslednjih gg. zbornikov: Ot. Bamberg, Iv. Baumgartner, Iv. Nep. Horak (podpredsednik), Adolf Ledenig, Karol Luckmann, Mih. Pakič, V. Petričič, dr. J. Poklukar, Jos. Ribič, Fr. Sark in Jernej Žitnik.

Predsednik konstatuje sklepčnost zbornice, otvori sejo ter imenuje overovateljema zapisnika današnje seje gg. Iv. Baumgartnerja in V. Petričiča.

I. Zapisnik slednje seje se odobri.

II. Gosp. zbornik Adolf Ledenig poroča o ukazu vis. c. kr. trgovinskega ministerstva. Ukaz se glasi:

„Poslanec pl. Pacher vložil je v poslanski zbornici državnega zbora dne 14. decembra 1882. l. po 90 drugovih podpisan predlog, po kterem se zbornica vabi, naj sklene:

a) Izdá naj se poseben zakon, glaseč se, da morajo imeti vse reči, ktere se prodajajo v zavitkih, tako da se pri navadnem kupu množina njih vsebine ne prešteje, ne tehta zopet, ter ne premeni, na zavitku zaznamovano množino na natanko razviden način ter da je prodajalec pod regresom proti pošiljalcu odgovoren, da je vsebina prav naznanjena;

b) naj se za izdelke tekstilne industrije, kteri se tržijo v motkih (štrenah), in pri kterih je naznanilo množine nemožno, določi zakonita dolgost štren, ktera bi ugajala tržnim potrebam posamičnih vrst blaga;

c) naj se v kazenski zakonik vzprejme določba, glaseča se, da po producentih ali prekupnikih izvršeno zavijanje obrtnih izdelkov, ktero ima namen po svoji kakovosti in izvršitvi, kupavajoče občinstvo zapeljati, se kot goljufija kaznuje;

d) vlada se pozivlja, da se v smislu avstro-ogerske carinske in trgovinske zveze sporazumi s kraljevo ogersko vlado, da tema predlogoma a) in b) jednake postavne predloge tudi v ogerskem zastopu na dnevni red postavi.

Gospodarski odsek državnega zbora, kteremu se je oni predlog izročil, je postavil pododsek, da se posvetuje o predlogu in ta pododsek predložil je že gospodarskemu odseku svoje poročilo.

V tem poročilu se je pododsek izjavil, da se soglaša s predlogom a) ter je dotični postavni predlog poslanca Pacherja, naj se naznani množina pri rečeh, ktere se tržijo v zavitkih, priporočal, naj se predloži zbornici. Gledé predloga b) je povdarjal pododsek gospodarskega odseka, da ta zakon zahteva konkretno rešitev različnih tehničnih predvprašanj ter dalje zahteva pri izvedbi, osobito gledé prometa z inozemstvom, natančno poznanje dotičnih odnošajev in veliko previdnost pri formuliranji njegovih določeb. Pododsek se je toraj zadovoljil v tej točki s tem, da je postavil nektera vodilna načela ter jih vdel v obliko resolucije, po kteri bi se, ko bi jo vzprejel odsek in poslanska zbornica, zahtevalo od vlade, da izdela zakon. Vsebina te resolucije je ta-le:

„Vladi se naroča, da kolikor možno skrbi, da se napravi zakon o dolgosti štren in o znamenilu dobrotnosti preje in cvirna. Zakon ta naj bi izražal naslednja načela:

1. Določi se obligatorna dolgost štren in oznamenuje se dobrotnost predenine za ves tuzemski tržni promet;

2. kot vodilo se postavi metrično-decimalna numeracija po jednoglasnih sklepih štirih kongresov za numeracijo;

3. dokler se ne prepové uvoz drugače razdeljene preje v avstro-ogersko carinsko ozemlje, se določajo kot do zdaj navadne reelne dolgosti štren in oznamenilo izrečno kot postavno dovoljene izjeme;

4. vse druge krajše štrene se prepovedó pri trženji ter se naloži kazen; razen tega pa zapade dotičnik v kazensko-pravdno razpravo;

5. potrebna svoboda prometu pri direktnem importu drugače razdeljenih prej, če so te namenjene za izdelke, kteri bodo izraževali se, bode s posebnimi propisi varovala;

6. naposled se bode dolžnost, da se naznani množina in dobrotnost pri prejah v trdnih zavitkih, jednako splošnemu postavnemu predlogu v dotičnih policijskih kazenskih določilih normirala.“

(Dalje prih.)

Razne reči.

— Iz Pariškega življenja. V tovarniških delavnicah Pariških krojačev, kterih je 2000, je 50.000 delavk. Na leto se jim izplača 40 milijonov frankov plačila. Ker se pa čuti zadnji čas v Parizu pomanjkanje denarja, se je število delavk zmanjšalo. Tudi hoteli (gostilnice) so od kupcev veliko slabše obiskovani, zato tožijo posebno lastniki večih gostilnic, da imajo slabo kupčijo. Poprej je bilo v Parizu primeroma 12000 kuharjev, zdaj jih je le še okoli 1200. To najbolje spričuje, kako blagonosna je republika!

— Ni še dolgo od tega, kar so poročali časniki da je rumunski kralj pravoslavne vere. To je pomota. Kralj Karol je katoličan. Povod pomoti je pa dala rumunska vstava, ki zahteva pravoslavno veroizpovedanje kraljeve družine. Pri prvem kralji so pa Rumunci spregledali in so le zahtevali, da bodo otroci pravoslavni. In res, ko se porodi kralju hčerka, krsti jo pravoslavni duhovnik. Ko pride ne dolgo na to kralj v katoliško cerkev, ktero oskrbujejo redemptoristi in pristopi k sv. obhajilu, ga neče duhovnik obhajati, ker ga ne sme po cerkvenem določilu. Iz zadrege je kralja rešila smrt princezinje. Kakor prej obiskuje še zdaj katoliško cerkev in prejema v nji sv. zakramente.

Telegrami.

Zagreb, 28. julija. Devet juristov izključilo se je za vedno iz tukajšnjega vseučilišča. Vlada misli jih še več izključiti, ker se nadja na ta način mir na univerzi vpeljati.

Rim, 28. julija. Sv. oče sprejeli so Schlözerja v slovo.

Marseille, 28. julija. Na avstrijski ladiji „Szeged“ umrl je včeraj za kolero en mornar.

Carigrad, 28. julija. V Marašu pogorelo je 1200 hiš, med temi 1000 prodajalnic, tri mošeje (turške cerkve), občinska zbornica in velika stražnica.

Tujci.

28. julija.

Pri *Maliči:* Adolf Ortenetzer, fabrikant, z Dunaja. — Auerschitz, trgovec, z Dunaja. — Kessner, zasebnica, z Dunaja. — Pleskott, c. k. pomorski častnik, iz Pulja. — J. Firbas, zasebnik, z družino, iz Gradca. — Sebast. Gattorno, mediciner, iz Trsta. — Josip Verderber, s sestro, iz Retza. — Josip Waltz, trg. potovalec, iz Pečuha. — Ehrenlehner, tovarniški ravnatelj, iz Rogatca.

Pri *Slonu:* B. Prettner, z družino, iz Aleksandrije. — J. Dittmar, trg. potovalec, iz Berolina. — Janez Jelenc, prefekt v Terezijevišči, z Dunaja. — Adolf Hobert, z Dunaja. — Ignacij Schweiger, z Dunaja. — Dr. Josip Weldin, odvetnik, s soprogo, iz Temešvara. — E. Kaushofen, zasebnica, iz Maribora.

Pri *Tavčarji:* Vitez Fridrich, c. k. polkovnik, iz Gradca. — Josipina Retter, zasebnica, iz Gradca. — M. Sirola, zasebnica. z Reke.

Pri *Južnem kolodvoru:* Ferd. Schmidt, mediciner, iz Livlanda. — Otton Richter in L. Lippold, učitelj, iz Dražđan. — Nikolaj Grkinič, zasebnik, iz Carlopaga. — Artur Zanetti, zasebnik, iz Trsta. — Lautner in Santner, zasebnika, iz Murana. — Josip Payer, c. k. okr. sodnik, iz Gradca. — Filip Janko, iz Kamne Gorice.

Pri *Avstrijskem cesarji:* Josip Ruček, trg. potovalec, z Dunaja. — R. Zusser, z Dunaja. — Weiss, Rögel in Schuschka, dijaki, iz Celja.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

29. julija.

Papirna renta po 100 gld.		80 gl.	95	kr.
Sreberna „ „ „ „		81 „	75	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta		103 „	35	„
Papirna renta, davka prosta		96 „	15	„
Akcije avstr.-ogerske banke		860 „	—	„
Kreditne akcije	160 gld.	311 „	70	„
London		121 „	65	„
Srebro		— „	—	„
Ces. cekini		5 „	74	„
Francoski napoleond.		9 „	66½	„
Nemške marke		59 „	55	„

Od 28. julija.

Ogerska zlata renta 6%		122 gl.	15	kr.
„ „ „ 4%		92 „	05	„
„ papirna renta 5%		89 „	—	„
Akcije anglo-avstr. banke	200 gld.	110 „	60	„
„ Länderbanke		103 „	80	„
„ avst.-oger. Lloyda v Trstu		540 „	—	„
„ državne železnice		317 „	25	„
„ Tramway-društva velj. 170 gl.		213 „	50	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl.	125 „	—	„
4% „ „ „ „ 1860	500 „	135 „	50	„
Državne srečke iz l. 1864	100 „	169 „	50	„
„ „ „ „ 1864	50 „	168 „	25	„
Kreditne srečke	100 „	176 „	25	„
Ljubljanske srečke	20 „	23 „	—	„
Rudolfove srečke	10 „	19 „	—	„
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice		108 „	50	„
„ „ Ferdinandove sev. „		105 „	75	„
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.		104 „	50	„

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 58 gl., Rio 49, St. Domingo 60, Portorico 86, biserna 98, Cejlon 74—120, Java 64, Mokka 97—106.

Sladkor po 21.50—30 gld.

Dišave: poper 88 gl., žbice 63—100.

Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 10, iz Smirne 18, rozine 10, pomoranče 5, limone 5 za vsak zaboj, rožiči 5, mandeljni 84.

Olje: laško 70—88 gl., albansko 42, dalmatinsko 43, angleško 34.50, petrolej 9.50.

Kože: juhtovina 260, podplatje 125—160, teletnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 60, zajčje sto komadov 24 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, isterska 110.

Bombaž: amerikanski 76, indiški 48.

Ježice po 11—25 gl.

Mast: maslo 98—104, angleška 55, ogerska 62, špeh 57.

Žito: pšenica ruska 9.25—10.—, laška 10.25, koruza 6.50, rž 7, oves 7.50, fižol 11—12, grah 13—15, riž laški 18.75, indiški 11.50— goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Št. 503. (3)

Oznanilo.

Zaradi oddaje stavbe nove šole v Dobličeh vršila se bode od strani c. kr. okrajnega šolskega svèta Črnomeljskega dne 21. avgusta 1884 ob 10. uri zjutraj zmanjševalna dražba v Dobličeh. Cena je naslednja:

1. Vsa mojsterska dela skupaj	3239 gld.	66	kr.
2. Ves materijal skupaj	1468 „	52	„
3. Vožnja in ročna tlaka	1437 „	66	„

Mojsterska dela z materijalom vred oddala se bodo skupaj enemu podvzetniku, vožnja in ročna tlaka pa se bode posebej licitirala in oddala.

Stavbeni načrti, proračun stroškov, cenilni izkaz in dražbeni pogoji ležé pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Črnomlji na pregled. Kdor hoče licitirati, položiti mora 10% cenilnega zneska kot vadij in sicer v gotovini ali v hranilničnih bukvicah ali pa tudi v državnih obligacijah, ki se prevzema v tedanji veljavnosti. Sprejemajo se pa tudi pismene ponudbe (offerti), ako dospé do dražbenega dne 10. ure zjutraj zapečatene in poštnine proste v roke c. kr. okrajnega šolskega svèta in ako je priložen tudi določeni vadij s kolekom 50 kr. V ponudbi mora biti krstno ime in priimek, stanovanje in stan ponujalca, kakor tudi najnižja cena sè številkami in besedami razločno zapisana, ter mora biti tudi dostavljeno, da se ponujalec vsem splošnim in posebnim pogojem brez pridržka podvrže. Potrjenje licitacije pridrži si c. kr. okrajni šolski svèt v Črnomlji.

C. kr. okrajni šolski svèt v Črnomlji,
dné 17. julija 1884.

Lep zaslužek

zamore si o počitnicah pridobiti vsak **ljudski učitelj na kmetih** brez velicega truda. Vprašanja naj se pošiljajo v zaprtih pismih z nadpisom *„lep zaslužek“* upravništvu tega lista. (1)

Izdajatelj in odgovorni vrednik *Jožef Jerič.*

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.